

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

11 novembre de 1935
Barcelona

El Cap del Govern ha fet unes declaracions a l'A B C i parla de les sessions que aquestes Corts puguin celebrar en el mes de febrer de 1936.

Segona època. Any III, núm. 64

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

Evocació de fantasmes

El partit de centre

per DOMENEC GUANSE

Les notícies de Madrid, d'origen més divers, comencen a assenyalar que el senyor Cambó desplaça unes activitats misterioses: visites, conciliabuls, projectes de formació d'un nou partit, combinacions financeres per a apuntalar-lo... Si no hi hagués, entre les dretes, tantes d'altres, que semblen de descomposició, aquestes activitats del senyor Cambó serien suficients per indicar que estem a les acaballes d'una situació política. És un símptoma que no falla. I no és precisament que l'estructura mental del senyor Cambó el porti, fatalment, a equivocar-se, a erigir-se en defensor de les causes perdudes. És que el senyor Cambó viu avui en una atmosfera llunara asfixiant. Volat de secretaris, que no fan sinó blincar-se a cada idea seva, d'homages de negocis i de milions, que no pensen sinó en la defensa de llurs diners, diuen que tota mena de cortinades, de paraments, impedeixen que arribin fins a ell no ja les veus, sinó els altres del carrer. Només parla, només interroga els fantasmes que la seva imaginació projecta davant seu. No rep sinó consells de dobles d'ell mateix. És per això, sobretot, que s'equivoca tan sovint. És per això que veu, per tot, tantes anarquistes de Terrassa. És per això que no creu en la República en la vigília d'èsser proclamada. És per això que projecta un partit per tal d'apuntalar una situació que està a punt de caure.

I cert que la idea d'un partit de centre no és pas en ella mateixa rebuscant. Un partit que frenés, que deturés, les balançades vers la dreta i vers l'esquerra, que compensés la inestabilitat política en què vivim, no pot ésser, doctrinalment, mal vist sinó per aquells que aspiren a una revolució tan profunda

Aviat se sabrà

En els leures que al senyor Cambó li deixa la seva feina de tractar de revisar el nou partit de centre del 1930 — que havia de fundar amb el concurs de César Silió, del que de Maura i d'altres il·lustrats mòmies de la monarquia, amb l'objecte de tractar de salvar-la —, partit que ara comptaria amb el valuosos concurs d'altres mòmies contemporànies com és ara Melquíades Álvarez, Abilio Calderón, Chapaprieta, Ventosa i Calvell, Pedregal i Santiago Alba, el líder de la Lliga s'ha dedicat aquests dies a veure si aconseguia fer passar un governador general seu, que substituís Pich i Pon i administrés la llei del 2 de gener. Però el senyor Cambó ha estat de pena. No li ha passat ni el senyor Felip Rodés ni el cèlebre Puig i Cadafalch, que va fugir a Roma; ni Malquerit i Viladot — el qual es peraria que li tornessin a posar la mà a l'espatlla per a treure'l —; ni don Lluís Sedó, el de la dictadura Berenguer; ni don Raimon d'Abadal; ni el carlí valencià, don Vilallonga; ni Roig i Bergadà.

Per la seva part la C.E.D.A. no ha pogut tampoc fer passar ni el carlí Lluís, ni l'altre carlí Alzupin. El senyor Robla no els va deixar passar, escridassant.

Ara es parla de si serà nomenat Governador general el senyor Sales i Mussoles, ex-diputat de les Constitucions, aleshores classificat com a republicà progressista, i actualment ambaixador d'Espanya al Brasil.

Però el més bo és el que en un dels darrers Consells de ministres es va acordar a propòsit del càrrec. És va convenir que el Governador general de Catalunya sigui com una mena de figura decorativa, que es cuidi de pagar el personal, i que a part d'ell es crei un càrrec d'encarregat de l'ordre públic de tot Catalunya, directament dependent del ministeri de la Governació.

VICENS SALES I MUSSOLES, ambaixador de la República al Brasil, diputat republicà progressista per Castelló a les Corts Constituents

que, en un moment, canvi d'una manera radical l'estructura social del país. El mal comença a veure's quan pensem en què seria, qui mantindria, qui dirigiria aquest partit. Els noms que han resonat aquestes dies per la premsa són per fer posar pell de gallina al més valent. Una filera de fantasmes, de resuscitats, se us apareix al davant. Hi ha homes com Pedregal, que tot hom es pensava que feia anys que era enterrat; com Melquíades Álvarez, que morí en no recordo quin cafè de Madrid, en pronunciar un discurs contra Catalunya, i del qual ha quedat una ombra sinistra que apareix en totes les cròniques espectrals de la política; hi ha fins i tot el cadàver putrefacte de García Prieto... És possible que el senyor Cambó vulgui sumar-se a aquesta filera d'apareguts? Si ho fa realment, serà tant com estendre's ell mateix la papereta de defunció, en un acte voluntariament en l'imperi de les ombres.

Bé que el senyor Cambó hagi perdut el contacte amb la realitat, amb els homes i les coses vives del país. Els milions, si donen una certa força, tenen la mala virtut d'isolar els que els posseeixen. Però el senyor Cambó té per ventura dret a perdre la memòria? No recorda les batalles que ell mateix ha lluitat contra les ombres que ara tracta d'evocar? I, sobretot, no recorda que el de la monarquia calgué que no fos sol pel menyspreu que inspirava al poble la figura que l'encarnava, sinó pels errors, per la baltesa de les figures polítiques que es movien, plenes de concupiscència, al seu entorn? Recordi's que la dictadura no trobà altra justificació que la d'eliminar aquestes ombres, que la d'enterrar aquestes cadàvers. Fou l'únic gest que, en els primers moments de desorientació, li prestà una certa simplicitat. Fou un gest que als homes de la Lliga els feu obrir el cor a l'esperança. I ara el senyor Cambó vol injectar a aquestes ombres nova vida? És val dedicar a la tasca sinistra de destapar sepulcres?

Altres, que engreixaria les fileres d'aquest partit? Hom hi veu treure el cap a tots els grans especuladors del país, als banquers, als grossos propietaris... Són molts; potser convindria ací recordar una anècdota que el poeta Josep Carner contava de Prat de la Riba. Un dia, a la veïla d'uns eleccions, li presentà el marqués de Marimón i li va proposar la fundació d'un nou partit: el partit dels propietaris. No hi ha fins avui — digué el pintoresc personatge — un partit que tingui tanta afiliació com el component del cens de propietaris a Barcelona. Prat de la Riba tingué un somriure finíssim. Realment — va respondre — són molts. Però de seguida que nosaltres hàgim fet el partit dels propietaris, es formaria el partit dels llogaters. Són molts més i ens derrotaran fulminantment.

Ignorem si l'anècdota és exacta. Però és definitiva, i ben aplicable a les ambicions i als propòsits del senyor Cambó. La formació del seu partit de banquers no farà sinó fer més compactes les fileres dels desheretats de la fortuna, dels que, com diuen els amics del senyor Cambó, no tenen res per perdre, o dels que, tenint per perdre alguna cosa, no creuen convenient deixar-s'ho emportar tot pels grans acaparadors, pels explotadors en gros de la riquesa del país.

Però és, altrament, que el senyor Cambó es pot creure de debò que avui és possible de formar un partit que sigui i que representi alguna cosa, que tingui un cert volum, amb unes quantes converses de passadís, o xerrant amb uns quants senyors més o menys importants al voltant d'una taula? El senyor Cambó creu que això és possible? En tot cas, bé caldrà creure que n'és molt de terriblement, d'horrorosament negativa la influència dels diners. Perquè és evident que si el senyor Cambó no visqués tancat dintre una vitrina, no arribaria a creure'n la possibilitat.

Avui els grans partits no poden formar-se si no és amb el contacte del carrer; no poden formar-se si no és acarant-se amb les masses. Ací i fora d'ací en tenim mil exemples. Tots els partits que vulguin formar-se per inviació, reunits en un local tancat una dotzena de senyors vanitosos i ximpletes, i de mitja dotzena de senyors aduladors que esperen ésser situats, són partits sense vitalitat, partits que no van enlloc ni representen cap corrent vital d'opinió. L'asfixia els mata.

Avui els partits es formen al carrer, a ple sol, en contacte amb el poble. Els grans partits són gairebé fenòmens espontanis de la sensibilitat col·lectiva. I no basta per a formar partits així d'esser un gran advocat, ni tan sols un gran orador.

Per causes alienes a la nostra voluntat, no podem tampoc publicar avui l'article del nostre redactor a Madrid, Carles Esplà.

El moment polític vist pels diputats Rubió i Lara

El diputat de l'Esquerra En Marià Rubió no creu que el senyor Chapaprieta aprovi els pressupostos; opina que la reforma constitucional no serà votada per aquestes Corts, i preveu unes eleccions per al mes de març

El diputat de l'Esquerra senyor RUBIÓ I TUDURÍ

El senyor Marià Rubió i Tudurí. Home jove, correcte, simpàtic, optimista. Conversa amena i ràpida. Pensament agil. Inici encertat. Gest somrient i ampli. El sorprenem a l'hotel, davant les maletes obertes i desplegades, com un exèrcit en guerrilla.

Li preguntem — com a vocal de la Comissió parlamentària de Pressupostos — la seva opinió davant els projectes de l'actual ministre de Finances.

La seva primera resposta, no per muda menys eloqüent, és un somriure irònic.

— La meua opinió? Que aquests pressupostos no es poden fer. Més ben dit: no estan fets. Naturalment que no hem pogut realitzar un examen minuciós i detingut, perquè no s'han donat les facilitats necessàries per a això; no hi ha prou exemplars, ni s'han proporcionat les dades comparatives. Però és igual. Amb el que hem vist n'hi ha prou. Es ven de lluny que són uns pressupostos fets a darrera hora, de qualsevol manera, amb les presses d'acollir la llei de Restriccions — en allò que afecta la distribució dels di-

Es més, és gairebé inútil que algú vulgui formar-los. Es formen sols i tendeixen ells mateixos a triar-se llurs líders, llurs capitans i capítols. És el que esdevingué, temps enrera, a Màcia, a Catalunya. És el que esdevé actualment a Azafra. Ells, Azafra o Màcia, no van intentar fer un partit. No s'han preocupat d'organitzar-lo ni de finançar-lo... I els partits han existit o existeixen. No és probable, gens probable, que Cambó, amb els seus resuscitats i els seus milions, aconseguís ara de fer a Madrid un miratge semblant. Tot el més que aconseguirà amb el seu partit és de comprar un nombre més o menys voluminós de vots. I si aquesta és la seva ambició, resulta, per als temps que correm, una ambició molt moderada.

—Hauríem de fer un partit de centre, senyor Chapaprieta.
—Així, don Francesc, deu voler dir que ja puc preparar les maletes, oi?

ferents departaments ministerials — al càlcul dels pressupostos.

—Creieu que el Govern aconseguirà aprovar-los?

El Govern complirà — ignoro en què es fundarà — amb la docilitat de la majoria i la indiferència de les oposicions. Però els seus propòsits li han fallat per complet. Perquè ara resulta que la majoria s'esteria i que el senyor Abilio Calderón no es presta a la maniobra concedida. Afegint a això que l'ambient polític està molt enrerrit a Madrid a conseqüència de la impopularitat de les restriccions.

—No hi ha homogeneïtat en la majoria?

Ja hauréu vist, com malgrat els esforços que es fan per tal d'evitar que els fets transcorrin al carrer, tothom s'ha adonat de la disgregació de la minoria radical. Els diputats radicals no amaguen pas, en converses que no tenen res de re-

servades ni procuren que ho siguin.

—Així, el vostre pronòstic polític...

—Amb els antecedents que acabo d'exposar-vos, considero com la cosa més probable que qualsevol tardar, quan menys hom pensi, en una sessió sense cap aparatositat, el Govern sortirà derrotat en qualsevol votació.

—Aleshores creieu en una dissolució de Corts?

—No. El que acabo de dir no significa que sigui aquest el darrer Govern d'aquestes Corts. A mi em sembla que el Govern esgotarà ara els seus recursos i que la Constitució obliga a tenir obert el Parlament, en aquesta etapa, fins al 2 de desembre. Després vindrà la crisi de fons, que es resoldrà amb l'establiment d'un Govern republicà que ofereixi garanties suficients d'imparcialitat i serietat per a presidir unes eleccions.

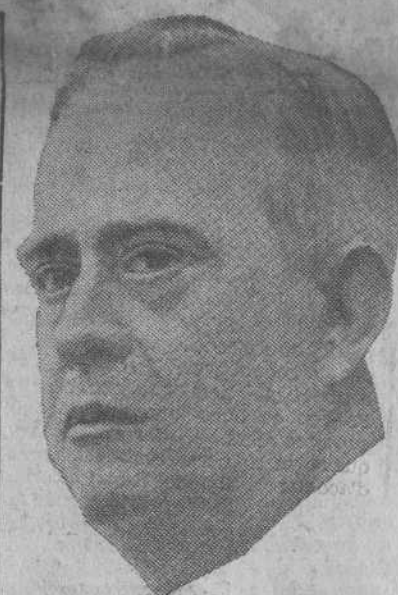
L'ex-ministre Antoni Lara fa la crítica dels pressupostos, i diu que no es pot ni somniar que es porti a terme la reforma constitucional

El senyor Antoni Lara i Zarate. Polític republicà, de gran experiència, de gran capacitat, de gran sensibilitat. És un home de gran coratge i de gran valentia. És un home de gran capacitat i de gran sensibilitat. És un home de gran coratge i de gran valentia.

La meua impressió sobre els pressupostos? Encertada és la paraula, perquè, efectivament, no en tinc més que això: una impressió. I no, certament, perquè no hagi volgut esquivar la resposta; és que, per una pràctica singular, mai no coneguda, de l'únic exemplar del Pressupost que va a la Cambra, no es facilita ara als diputats copia de cap dels documents que l'integren. Això explica, com, aleshores, heu designat les minories republicanes d'oposició penoncses a l'estudi de les diverses seccions, la tasca d'aquestes penoncses estigui resultant molt difícil.

—No poden donar-nos, per consegüent, cap opinió?

—Per poder formar-me una opinió imparcial i serena, suposat tot el que acabo de dir, he parlat amb vocals de la Comissió dictaminadora, tant governamentals com d'oposició. I del que he vist i del que em diuen, els defectes principals que imputen al projecte neixen del principi al qual respon en gran part, d'obtenir una fracció — la més important — de les economies assegurant les retribucions del personal. Consideren aquestes diputacions, en primer lloc, que el sacrifici que s'imposi tindrà de pesar per igual sobre totes les classes socials (sense que això sigui obstacle per a corregir tots aquells abusos que puguin existir); en segon lloc, que les normes a què obeeixen les reduccions són basant arbitràries.

El diputat d'Unió Republicana senyor ANTONIO LARA

—Més defectes?

—Sí. Se n'assenyala molts més. Es considera, per part de molta gent ben assabentada, que no s'han complert o s'han complert malament preceptes de la Llei de Restriccions en camins a comprovar l'abast i l'eficàcia de la mateixa llei. D'altres censuren que s'hagin xifrat economies en les despeses a base d'operacions de conversió de Deute, encara no realitzades, i el resultat de les quals, per consegüent, és difícil i problemàtic de preveure. I d'altres, per últim, assenyalen l'error enorme de manca de dotacions o insuficiència d'elles en

—Per a quina data calculeu les eleccions?

—Pel març. No està mal pensada l'època — afegeix, somrient —. És l'època dels grans freds, durant la qual a moltes províncies espanyoles són impossibles les eleccions, per la impracticabilitat de les comunicacions.

—En resum: els pressupostos, a l'aigua... No és així?

—Indubtablement. Repetelxo: primer, perquè són fets pessimament; segon, perquè encara que els fessin nous i en presentessin uns de magnífics, el Govern no compta amb les assistències necessàries. I hi ha qui des de la mateixa majoria destija fer-lo caure sorollosament.

—I aquesta reforma constitucional?

—Igual que els pressupostos. La meua impressió és que el Govern no podrà portar endavant cap dels projectes que figuren en el seu programa. La reforma constitucional?

Aquesta, menys que cap. Per altra part, estic segur que a qui menys interessa aquest punt és a la mateixa Ceda, encara que sigui la que en parli de tant en tant. Per què? Quina falta li fa, si a pesar d'aquest article ha aconseguit i ha realitzat tot allò que s'ha proposat?

A més, la Ceda no ha deixat de descobrir que si es posa a discussió l'article 26 de la Constitució, ningú no li garanteix l'actitud dels partits d'oposició. I amb motius fonamentats, tenen grans dubtes aquests revisionistes respecte a si la reforma es farà en el sentit que ells pretenen, puix que si els era advers el resultat electoral — que és la cosa més probable — les noves Corts Constituents podrien agredir l'ementat article en lloc de suavitzar-lo.

El Sr. PEDREGAL, el nom del qual aquests dies han fet circular els elements de dreta, com a futur president del Consell en el Govern que presidiria les eleccions

ció és lògica. Gran és la nostra distància del govern; molt més gran del que representa. Però molt més influència en la nostra posició la possibilitat que pugui aprovar-se un pressupost que si deixa indotats tants serveis com afirmen els qui en detall ho coneixen, obligaria el futur govern que l'administra a demanar en el Parlament, durant el curs de la seva execució, un veritable allau de crèdits suplementaris. Això proporcionaria un argument, fals però aparatos, a les futures oposicions del demà. I ambdues coses cal evitar-les cost el que costi: l'aprovació d'un pressupost fictici i la fabricació d'aquestes armes polítiques de tipus premeditat i perillós.

—Hi ha, al vostre jut, alguna probabilitat que es dugui a terme la Reforma constitucional?

El senyor Lara somriu expressivament.

—Ni somniar-ho! Mai no hi he cregut. Ara, menys. Estic convençut que ningú no la vol i que, si antany pogués ésser assumpte que servis de banderí d'allistament, avui ja no es pot aplicar ni com injecció que animi la majoria flaccida d'aquests darrers dies. En aquest camí es podrà arribar, — si és que s'hi arriba, que molt ho dubto —, a la redacció d'un dictamen. Voleu que concedeixi més? Fins i tot admetre que s'arribi a una discussió de totalitat, a això que podríem anomenar una funció de focs artificials. Seria bonic i divertit. Ah, quines discussions més grandiloqüents, quines discussions més enderriades! Però... passar d'aquí? En absolut. Cosa més seriosa no l'esperem. I, si no, poc temps enrere falta per a veure-ho.

I el senyor Lara continua somrient amb el seu ample gest de bonhomia.

J. PASTOR WILLIAMS

Fam i set de justícia

Un diari de Madrid ha publicat una carta del pare Gafo, diputat a Corts per Navarra, de la qual són els paràgrafs següents:

EL PARE GAFO, diputat per Navarra

—Dialogaba yo con don Honorio Maura acerca de la interrupción que me dirigió algo inoportuna y repleada de varios diputados y periodistas, al parecer; se llegó a la descripción del estado republicano actual, que se pintaba con negros colores. Yo dije: "Si no es igual no es peor que el estado anterior al 14 de abril de 1931. Prefiero esta situación. La sesión del día 28 enaltece al Parlamento y da la medida de lo que si se quiere puede hacerse para moralizar y dignificar la política."

Mientras los monárquicos, pocos o muchos, unidos o desunidos, no renuncian a todo propósito de golpe de fuerza para el triunfo de sus ideales, no hay razón suficiente para negar a otros sus propósitos revolucionarios. Si queremos una paz y una convivencia elementales, es absolutamente necesario que todos nos decidamos a actuar dentro de las leyes, aunque sea para modificarlas según nuestros peculiares puntos de vista. La revolución de ahora no se la tiene con "la fuerza bruta" sólo; sería además algo inhumano, porque en su fondo, en su esencia, es "justicia", más que "masonería" y "judalismo", y otros caprichos ideológicos, como quieren muchos derechistas de intereses, hay "hambre real", hambre y sed de justicia social, quebrantada y no satisfecha.

Gil Rob es com para les esquerres amb els assassins

Del discurs de Gil Robles el dissabte passat al seu casino de la J. B. P. a Madrid:

—Dicen que el Gobierno que presidia las elecciones debe ser como un juez entre derechas e izquierdas, entre la revolución y la contrarrevolución.

Esto es absurdo i el país no lo consentirá. De la misma manera que no se podría tolerar que hubiese un juez entre el asesino y la víctima, entre el hombre honrado y el que no lo es. Tal juez sería un cómplice. Yo os puedo asegurar que las elecciones se harán con plenas garantías. X esto debe bastaros.

Notes sobre Lluís Bello

per GRANIER-BARRERA

Una de les coses més justes, segurament, que han estat dites sobre Lluís Bello és aquella observació de Joan Alavedra en el seu "Fet del dia": immediat a la mort: Catalunya—segons constata en aquella oportunitat dolenta—ha trobat molta gent per a adular-la, però poca per a servir-la amb desinterès.

I aquesta haurà estat, en efecte, la característica essencial de Bello: el desinterès. Tota la seva vida ho fou, de desinterès. Quan es donava, es donava tot. No amb l'abandonament espectacular de la joventut, sinó amb la maduresa, la consciència reflexiva de la maturitat capacitada. I això té encara més valor. Només amb aquesta permanent disposició al sacrifici gris, perdurable, desprovist d'eficàcia, immediata, es podia emprendre aventures enormes com la seva famosa peregrinació per les existents escoles d'Espanya. Els seus volums d'articles al vell "Sol" representen una epopeia, i sota aquelles prosas diàfanes hi ha una tendresa immensa i prolífica.

Molts catalans tenen de Lluís Bello un record recent i com agraït. El conegueren especialment presidint la Comissió d'Estadits a les Constitucions glorioses, llurant cada dia—well i malalt—, fins a altes hores, una batalla per nosaltres, posant tots els seus dons d'energia dolça, ferma, d'intel·ligència clara de català diplomàtic a contribuir d'aquell esforç generós. De vegades, la fatiga el vencia, la cridria incivils dels reaccionaris o dels incomprendis esgarjats formava una atmosfera asfíctica; però ell resistia serenament les dificultats i aduïa les injúries sense alçar cap mica el canvi tractat. Jo, però, en veure aquells dies passats i a l'ombra de quan s'estava l'autonomia nacional, ja malgrat, això, em sembla que calia més heroiisme civil, més estoïcisme per a emprendre la ruta interminable de les escoles o per a fer campanyes republicanes els anys 17, 18, 19... Al capdavant, malgrat els enemics que bramaven als primers anys de la nostra República, contenien un pols en comandada. Tots pleats treballant amb entusiasme, i aquell infantament enganyós i pacífic d'una llibertat novella semblava una creació, que compensava almenys interiorment de moltes batalles. En canvi, anar a fer una croada formidable al bell principi de la dictadura, anar a preparar treballs futurs que aleshores no eren sinó hipòtesis durant

Conversa amb Llorenç Be lo, abans de tornar al presidi del Dueso

(Ve de la pàgina 14.)

—Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitjor per a l'interès i per a la família. No obstant, el desig ha tornat a sorgir en mi. I ho sento, encara, per aquells bons amics i camarades del Dueso, als quals estimo i que m'estimen...

—¿Quin record del vostre pare us acut ara més a la memòria?

—Oh, moltíssims! — diuen tots tres germans a cor.

—Qualsevol acte seu, el més insignificant, tenia molt d'exemple. De la seva vida pública, què hem de dir, si tothom la coneix? Recta, neta, íntegra, austera, que no va claudicar mai, ni davant la perspectiva de la fam, i en la seva vida privada, la bondat absoluta.

—Fou sever amb nosaltres?

—Mai. Els seus consells eren tan encertats sempre, i la seva vida fou tan exemplar, que bastava un mot seu, sempre suau i afectuós, per conculcar-nos a tots. I érem set! Era un home que havia posat tota la il·lusió en la família. Fruïa remuntant-se amb tots nosaltres en la intimitat...?

—¿d'aquella croada per les escoles...?

—Fa pocs dies — diu ara Ferran — ens va recordar una anècdota seva en un poble de Toledo. Ens va contar com trobà allà de càlic màxim el mateix que hi havia en temps de la dictadura. En adonar-se el meu pare que encara no s'havia conculcat l'escola, va preguntar al càlic que a quin motiu era degut. I el càlic li va respondre: "Però, home, senyor Lluís! Sempre amb la vostra mania! Quina falta fa en aquest poble una escola".

—¿Ha deixat el vostre pare algun manuscrit d'interès?

—Tenia en preparació un llibre: "Records de l'Uruguay". La seva vida a bord del vaixell on va estar detingut. Però n'hi ha un altre que, d'haver viscut i arribat a terme, hauria estat una sorpresa per al públic, com ho ha estat per a nosaltres en trobar-lo. Són els vint-i-un cent primers versos d'un poema que titula "Romance a la mujer bárbara". D'aquí no pogué passar.

—Preguntem ara a Llorenç:

—Ara, tornada a Santander?

—No sé si decidiran alguna cosa a favor meu... No ho sé...

—On us estimàreu més seguir?

—Aquestes hores d'estada al buit revifat el desig d'ésser prop dels meus. Potser estrany això, oi? Però és que, en les meves condicions, la proximitat és pitj

Un aspecte psicològic del problema de la pau

per JAUME SERRA HUNGER

L'última arrel de les qüestions vitals de cada època descansa sempre en el subòl de l'ànima col·lectiva. Aquesta és com una emergència de l'esperit total de la Humanitat i sosté al mateix temps tots aquells nuclis espirituals que van des de les grans agrupacions ètniques fins a la persona individual. En l'anàlisi regressiu que tota revisió imposa, hom passa insensiblement de la Història a la Sociologia i de la Sociologia a la Psicologia; problemes viscuts al llarg de la Història i que la ciència social ha d'estudiar, troben el seu normal plantejament en l'àmbit de la consciència de l'individu.

Una nova concepció de l'ordre social que un moment històric assenyalava implica sempre una nova concepció de l'home. En les variants de la consciència, sota, com tot procés vital, a la inestabilitat i al canvi, és a dir, a successives i continuades adaptacions, hom hi trobarà l'explicació última dels anhelis i necessitats de l'ànima contemporània. Esperit del temps i ànima col·lectiva tradueixen en termes òntics el sentit profund de cada vivència històrica, i en aquests termes cal proposar tots els problemes que tinguin un caràcter d'actualitat i d'urgència. I entre tots els problemes humans, el més inquietador, sens dubte, de l'hora present és el problema de la pau.

No són segurament les glòries bèl·liques, si així poden anomenar-se les hegemonies assolides per la violència, allò que ha donat valor i consistència als grans imperis, sinó la superioritat d'una cultura: les lletres, les ciències, la política, l'economia; allò que és producte de l'activitat creadora de l'home que no pas aquella altra grandesa de domini i d'imposició que altera essencialment els termes de l'equilibri entre els pobles i crea incessantment nous motius d'odi i de revenja. Tòpic corrent, és dir, de la filosofia de la cultura, però que avui molts rebutgen per considerar-lo fals o almenys inadequat als temps que vivim. Raó de més, ens avancem a repetir, perquè la ciència i la política

ca s'esforçin per trobar aquell denominador comú de les dues tendències extremes que avui es dibuixen tant dintre del clos de cada nació com en els conflictes que sovint sorgeixen entre els diferents Estats o agrupacions de pobles.

Voldríem concretar en una forma ben precisa el sentit d'aquesta aparent antinomia, creada sens dubte per una crisi profunda d'ideologies i de sistemes de govern després dels estralls econòmics i morals de la passada guerra. Hom es pregunta fins a quin punt un sistema jurídic pot mantenir en forta cohesió els nuclis nacionals i consolidar l'obra d'una pau duradora i justa, o quin és la millor manera de conjuntar els interessos de la individualitat, posseïda cada dia d'un impuls vital més intens, i els drets socials que asseguren una fixació definitiva del sentit col·lectiu i universal. Ambdós enuncis plantegen un mateix problema, amenaçador i inajornable, que inútilment voldrien eludir els Governos de tipus opressor o dictatorial, sottraent a l'opinió popular allò que està en la consciència de les multituds capacitades i cultes.

Ens trobem, doncs, en un tombant de la Història i aquella antinomia del moment, deixant a un costat el problema social, que és el que necessàriament s'interfereix en totes les ideologies polítiques, s'ha produït entre el criteri nacional i el criteri universal de la justícia. Hi ha en l'orientació de la consciència social un interès que és el principi de la seva dinàmica, el qual troba el seu primer impuls en l'estat d'intranquil·litat col·lectiva i que utilitza l'ambient i la situació del país perquè fonamentalment es dirigeix a l'individu i capta la simpatia de les masses per tal d'ascendir a les altes esferes de l'Estat.

En aquesta forma veiem que s'han produït les transformacions dels Estats moderns. Conèixer la psicologia del poble i del seu moment històric és el mateix que descobrir el per què de la persistència d'estats d'opinió que contradiuen, almenys aparentment, la tendència a la pau i a la concòrdia col·lectives. Però l'origen llunyà de tots els estats de convulsió i de lluita hem de buscar-lo en l'individu. El fet social explica moltes coses, és veritat; però és que el fet social és una derivació necessària de la mateixa constitució humana. De gràt o per força, l'home ha de viure en societat. L'aversió a la vida col·lectiva és una propensió excepcional i adquirida en la qual es polaritza negativament el mateix instint de solidaritat i de convivència. P.

La preocupació per la pau és tan antiga com la tendència, que les necessitats primitives varen crear, al combat i a la lluita. En el transcurs del temps, però, aquesta va cedint el lloc a la primera fins que arriba a convertir-se en un estat transitori o d'excepció. I és en el fons tan ferma aquesta convicció en l'home civilitzat, que fins per a justificar l'armament col·lectiu s'asse-
nala la pau com la seva finalitat immediata. I quan s'esgoten els arguments diplomàtics, els bel·ligerants cerquen en una esfera superior, en els anomenats valors superpersonals, la suficient motivació de la necessitat de la guerra.

Es per aquestes raons que s'im-

posa la teoria del paral·lisme psicològic-social.

Hom ha portat la qüestió internacional als termes mateixos en què s'ha plantejat clàssicament el problema jurídic: reconeixement de la personalitat individual, però limitació de la llibertat pròpia per la dels altres; cessió d'una part de les facultats naturals per tal d'assegurar l'exercici normal de la resta. Importants sectors de la ideologia científic-social moderna es decanten a negar el caràcter absolut de les reivindicacions nacionals. El que hom accepta com a indiscutible és que el desenvolupament interior d'un país no pot arribar a convertir-se en un perill per la vida i la seguretat dels altres. Bergson ha dit en la seva darrera obra, "Les deux sources de la Morale et de la Religion", que no creu pas realitzable una unificació jurídica universal que pugui per ella mateixa ésser la garantia d'una pau duradora, i per això no troba altra possibilitat de millorar les relacions internacionals que l'establiment d'un pla de mútues concessions discutides (en comú per les agrupacions interessades, les quals es comprometrien a acceptar una disminució de llur sobirania).

En una interessant comunicació de Henri Urtin a la Societat d'Etudes Philosophiques de Marsella (vegeu en l'orgue d'aquesta corporació els núms. 1 i 2 de 1934) intitulada "Le problème psychologique de la paix", l'autor cita, ultra Bergson, l'opinió del jurista Duguit, del sociòleg Epinas, de l'escriptor Benda, del novel·lista Wells i del filòsof Keyserling, opinions que ell considera favorables a aquesta tesi: que la

Humanitat es veu portada a admetre la coexistència necessària del patriotisme i de l'humanitarisme, no com un ajustament que impedeixi l'acció de l'un o de l'altre, sinó com una forma de plenitud dels dos sentiments que mutuament s'enriqueixen en una constant progressió de solidaritat. I tot això per raons fonamentalment psicològiques.

El problema de la pau és tan vell com la història. Intermitent en les seves exigències de solució, s'agreuja novament quan, com ara, els pobles es mouen en un ambient de mútua desconfiança. Hoy ha arribat a la conclusió que cal tornar a cercar l'equilibri entre les dues tendències bàsiques de l'home en la vida social. Si és lògica la propensió per les coses pròpies, no ho és menys la simpatia que l'home sent per l'home en general, qualsevol que sigui la seva nacionalitat i la seva raça. Almenys és aquest l'imperatiu de la consciència normal quan no està torçada per prejudicis ancestrals o per propagandes tòpiques. Les dificultats d'una superació definitiva d'aquella aparent antinomia—amor a la pàtria i amor a la Humanitat—són avui encara considerades per alguns com insuperables. En canvi, hom creu possible atansar-se a aquell ideal mitjançant la implantació d'un ordre jurídic nou que faci impossible la solució violenta dels plebs internacionals. Per la creació i manteniment d'aquest nou ordre treballen els pobles des de la darrera conflagració universal. Ara, en moments de greu perill per a la pau del món, aquesta experiència crucial pot decidir per molts anys del nostre esdevenir.

Un homenatge de camaraderia a Carles Espà, director de "Política"

A un típic establiment del Madrid antic ha tingut lloc un efusiu homenatge al nostre estimat amic i redactor de "Política", per part del personal que treballa a les seves ordres en la redacció i administració de l'esmentat periòdic.

S'asseguren a la presidència, amb el festejat, els senyors Guixar, Honrado de Castro, Isaac Abeytia i Albar, i al seu voltant hi havia els senyors Natoli, Cariba, Astor, Herrera, Laborda, Beléndez, Herrero, De la Villa, Gorostiza, Martínez Sol, Cruz Salido, Cabello, Cefernio Palencia, Kuntz, Robledano, Polanco, Benítez, Cliges Aparicio i Pastor Williams. No cal dir que tractant-se de perio-

distes sobresortí el bon humor, i que, per tractar-se també de bons republicans d'esquerra, abundà l'optimisme davant les jornades polítiques que s'atansen. Les felicitacions per a Carles Espà, ànima de la nova publicació, foren unànimes. Tots reconeixien la seguretat que, guiats per la joventut, el cervell i l'experiència de tan gran periodista i tan íntegre republicà, a "Política" l'esperen grans triomfs en l'esdevenidor.

Nota simpàtica de l'acte fou la presència a les postres, del genial Bagaria, el qual volgué fer ostensible la seva fervorosa admiració per Carles Espà. No hi hagué discursos; però Bagaria sabé suplir-lo admirablement amb el seu enginy inesgotable, en referir intencionats contes polítics que foren justament celebrats. Es ben segur que si la dura precisió del treball no hagués obligat a retirar-se tots els presents, el nou dia els hauria sorpresos allí escoltant el genial Bagaria. De totes maneres, ja era la matinalada quan s'aixecaren les tovalles.

En resum: una agradableíssima festa de companyonatge i de camaraderia que palesa verament els grans afectes, simpaties i admiracions amb què compta Carles Espà, al qual LA RAMBLA DE CATALUNYA felicita amb veritable entusiasme pel destacat lloc que els seus mereixements li han atorgat en la premsa madrilenya.

Amics i companys de treball de Carles Espà, director de "Política", en l'acte de camaraderia celebrat a Madrid (Foto Sisito)

Una vida exempta i magnífica

L'enginyós i da'go don Lluís Bello, apòstol de l'Escola

per F. C. PALENCIA

Ha mort aquell home magnífic que tenia la figura i l'esperit de Don Quixot. Ha mort Lluís Bello, apòstol de l'Escola espanyola. Ha mort un gran amic de Catalunya, un gran republicà, un mestre de periodistes, un escriptor meravellós i per damunt de tot, un home honrat.

Tractarem de fer la seva semblança biogràfica-literària. Les dades que actualement són d'una fidelitat absoluta, car les hem recollides de l'avis del mateix Bello.

Fa vuit anys que vàrem tenir l'honor de conèixer Bello; era aleshores que feia aquella seva maravillosa

la vida... Però hay algo en el cielo, en la luz clara que me trae lejanas evocaciones, sin duda voluntarias, como un desao de reconocer aquella primera luz de la vida que me fue el mundo de los "cuatro países".

De xicot — continua Bello — vaig anar a l'escola, a Lluçma, un poblet cantàbric del qual el meu pare era jutge municipal. Era allò "una habitació obscura, que oïa a vacas i a peja humeda; i en la porta una poble folla de zuecos que dejàbans al entrar...". Realment va ésser a Madrid on vaig anar a l'escola. Després vaig estudiar la carre-

drid. Em vaig trobar amb vint-i-cinc anys i sense un centim i en aquestes admirables condicions vaig entrar de ple en la literatura. Bello i Figuera em parlaren a "El Imparcial", on vaig seguir fent extraccions de les sessions de Cortes. Dos anys vaig romandre a "El Imparcial" la primera vegada. En tornar-hi, per segona vegada, ja no vaig voler fer els extractes de les sessions de Cortes i aleshores em feren director de les edicions de provincies. Després don Manuel Troyano va fundar el diari "España" i jo hi vaig ingressar. Poc temps després vaig sortir d'aquest diari i vaig fundar el periòdic "La Crítica", que feiem Cuartero, Cristóbal de Castro i jo. D'aquest periòdic només vegeren a l'hum tretze números. Tots "brabantaren...". Vaig tornar a "España" i me'n vaig anar a París com a corresponsal... A París vaig estar-hi un any i vaig escriure el meu primer llibre titulat "El tributo a París".

—I en tornar a Madrid? —Vaig tornar a "El Imparcial", car el diari "España", que allavors dirigia Salvador Canals, havia pres un to massa conservador... De tots els periòdics n'he marxat sempre per raons d'ideari polític, per puntes ideològiques... A "El Imparcial" jo estava encarregat de la recepció dels famosos "Lunes" i fou llavors que es publicà la celebrada oda de Rubén Darío a madame Lugones, primera composició del gran poeta publicada a Espanya...

—I després? —Santiago Mataix va fundar "El Mundo". En 1909 el periòdic es posà al servei de la Cierva i jo vaig presentar la dimissió. Vaig passar a "El Radical", de Lerroux, i amb 600 pessetes fundo la revista "Europa". En aquesta revista hi varen col·laborar Ortega i Gasset, Pérez de Ayala, Baroja, Grandmontagne, Maeztu, Aragon, etc.

—Encara més periodisme? —Ja ho crec! Per tercera vegada torno a "El Imparcial", portat per Rafael Gasset, per a defensar el programa de Costa, l'anomenada "política hidráulica", que va arribar a crear un estat d'opinió. Per espai de quatre anys vaig escriure els articles de fons defensant la causa dels Aliats... La democràcia no ha perdut per a mi cap dels seus atractius...

Ve el període en què es comença a covar la revolució espanyola: 1917, les Juntetes de Defensa i l'Assemblea de Parlamentarisme. Bello comença a actuar en política.

—Vaig ésser diputat per Arana (La Corunya), però vaig romandre en el més discret ananimitat... I novament la lluita periodística. —Vaig fundar la "Revista de Letras", que tingué dues etapes, millor la primera que la segona... En aquesta empresa m'ajudaren Luis de Tapia i don Luis García Bilbao.

Després d'això, Luis Bello fou director de "El Liberal" de Bilbao i del gener del 1924 va arribar a Madrid i comença a col·laborar a "El Sol". on publicava de quaranta a cinquanta articles mensuals.

Ací comença la més intensa i la més gloriosa campanya d'aquest infatigable periodista: el seu viatge apostòlic per les escoles espanyoles. En iniciar Bello aquestes visites no s'havia imaginat la importància de la seva tasca ni les dimensions que aquesta arribaria assolir. Va començar per les escoles del voltant de Madrid; però després, per inicia-

tiva del senyor Urgoiti, va recorre les dues Castelles, León, Astúries, Andalusia, Extremadura i fins i tot arribà a terres lusitanes...

Camina embolicat en la seva quimera gloriosa i triomfal, com un sembrador de concòrdies, com un illuminat, com un Mestre: alta la seva figura, ra, hieràtica, angulosa, figura que evoca el record d'un personatge del Greco... En els seus ulls hi ha una gran melangia, un profund desconsol, però també una gran serenitat... Viatja en tercera classe; suporta la calor de foc dels camps andalusos i els vents i freds de la paramera

cuela, es para mi antes que la Univeridad?"

Per iniciativa de Lluís Araquistain, Espanya va rebre un homenatge a Luis Bello, reglamentant una casa, de la qual no en queda res, absolutament res. Les vicissituds econòmiques de la vida de Bello i els deures que imposen vuit fills — un dels quals, Llorenç, està empresonat pels fets d'octubre — han malmes aquesta petita propietat... Bello ha mort en completa indigència... Això ho sap tothom i no cal remarcar-ho.

La gesta més gloriosa dels darrers anys de la vida política de Luis Bello ha estat la seva admirable tasca en defensa de l'Estatut de Catalunya, a les Corts Constituents, i com a president de la Comissió d'Estatuts.

A l'adveniment de la República, Bello estava afiliat al partit de "Acción Republicana". Va ésser elegit diputat per Madrid a les Corts Constituents i en començar la discussió de l'Estatut de Catalunya fou nomenat president de la Comissió d'Estatuts. Bello feu una noble defensa de les autonomies i molt especialment de la de Catalunya, que havia estat concretada en el seu Estatut. En la discussió de la totalitat (6 de maig del 1932) Bello pronuncià un discurs magnífic, en el qual, entre altres coses, digué: "L'autonomia de Catalunya serà una de les grans afirmacions positives del canvi de règim".

Bello ha prestat a Catalunya un servei històric inoblidable. Cal proclamar Luis Bello gran amic de Catalunya, al costat d'aquest altre il·lustre amic que és l'incorrutable Manuel Aznar... Sigui eterna la gratitud de tots els catalans envers aquests gran co-factors de l'Estatut de Catalunya...

En néixer el partit d'Esquerra Republicana, Luis Bello s'hi va afiliar. Vingueren les eleccions del 19 de novembre del 1933 i Bello fou elegit diputat per Lleida.

Els fets restants són coneguts de tothom. Arran dels fets d'octubre, Bello fou portat a l'"Uruguay" i, en posar-se a discussió a les Corts actuals el suplicatori per a processar-lo, la Lliga, amb els seus trenta anys de fals catalanisme, va votar a favor de la concessió del suplicatori per a processar l'home que havia ajudat tan aferrissadament a portar l'Estatut.

LUIS BELLO, l'any 1928

castellana... Porta l'ànima plena d'idealisme, de lirisme humà, el cor natural d'emoció, de l'emoció de les terres i de les misèries que va veient... No és aquest un Don Quixot autèntic? Ho dubta algú? Doncs, sentiu les seves doctrines: "La vida en si és una maravilla, y en el hecho de tener conciencia de ella encuentro la felicidad máxima. Doctrina del optimismo que expondré algún día con la "doctrina del desinterés", como norma de moral a la que yo quiero ajustarme...". I afegix: "La suma ignorancia mantiene al hombre en todo su horizonte, que se le convierte en cárcel o en cercado de reses, donde vegetará presa de sus instintos...". Compreneu per què la es-

ABRIGOS
de
qualitat
sempre

Sastreria Modelo
Rambla Canaletes, 11

DARIO PEREZ

periodista aragonès, republicà radical, diputat per Saragossa, va rebutjar darrerament la carta que el senyor Chapaprieta li oferia. Home de partit, té de la disciplina el concepte que se n'ha de tenir i no ha volgut ésser ministre a esquena del seu partit i del seu "jefe", mentre els senyors Bardaji i Usabiaga cuitaven a dir que sí.

Aquest gest té tant més valor pel fet que Dario Pérez sigui republicà radical, perquè segurament que cap altre republicà radical hauria estat capaç de fer-ho, amb la gana que corre.

Es per aquestes raons que s'im-

CADA DEMATÍ

renteu-vos les dents amb Dens, el dentífric suau que té gust de menta dolça.

Dens protegeix l'esmal, perfuma i desinfecta la boca. Dens farà que el somriure sigui més franc i les dents més belles.

DENS

PERFUMERIA GAL-MADRID-BUENOS AIRES

Partits de classe

El senyor Cambó sap perfectament on va

per L. AYMAI i BAUDINA

Entorn del projecte de formació del partit "centrista" empenyat pel senyor Cambó quan ja era tard per salvar la monarquia, i ressuscitar ara, els comentaristes d'esquerra han començat a consumir quatrilles com si els vingués de nou aquesta posició del líder de la Lliga que no tan solament no és nova sinó que és la de sempre, la lògica que hom pot esperar d'un polític i d'un partit com Cambó i Lliga Catalana.

Ha bastat que el dues vegades projectat partit "centrista" adquirís nova actualitat, perquè de seguida, esclatats companys esquerres s'hagin esgarriat parlant de l'ajut de determinats elements financers i de determinats monopòlis, com si això, en la política del senyor Cambó, de la Lliga, de la Ceda i de totes les dretes —monàrquiques o republicanes— fos una cosa nova. Les esquerres democràtiques espanyoles —i el mateix podem dir de les catalanes— demostren amb aquests escarfalls d'ara que massa sovint viuen a la lluna.

Nosaltres no trobem gens censurable, gens extraordinari, gens anormal, que el senyor Cambó, que tots els senyors de la Lliga i els senyors que no són de la Lliga però que són igualment de dreta, vulguin "reorganitzar-se" a base de donar a la unitat de tots els un ample, perfecte i definit esperit de classe. És molt natural. Si fins ara les dretes —sense excepció— han estat partits de classe al servei d'una classe, a les ordres d'una classe, no hem de sorprendre'ns que davant de les grans lluites en perspectiva, aquests elements s'agrupin, prenguin posicions i vegin de reforçar llurs efectius a base d'aquella classe els interessos de la qual han defensat i defensen. Si les esquerres pensen diferentment, si una part d'aquestes esquerres creu que sense fer

política de classe es pot anar endavant a base de mitges racions de liberalisme i de democràcia i de governar per a tothom —que traduït a llengua entenedora vol dir no governar per a ningú— la culpa no és del senyor Cambó, ni de la Lliga, que van més al gra i defensen els interessos d'una classe que per a això —perquè els defensen— els ha dipositat la seva confiança.

Ja fa temps que el fenomen ens crida l'atenció. Mentre els partits de dreta —alta banca, monopòlis, acaparaments— són declaradament de classe i contra tots els vents, defensen aquesta classe complint un deure, els partits d'esquerra —el mateix quan les coses rutllen que quan no rutllen— es divideixen en dos sectors: el que va de dret a defensar els interessos d'una classe posposant tota altra qüestió i el que vol defensar els interessos d'una classe sense perjudicar els de l'altra, cosa utòpica i que només serveix per a passar l'estona.

Per això ens sorprèn en certa manera el contra d'esquerra s'esgarriïn davant els contactes o conculciments del senyor Cambó i de tots els senyors com el senyor Cambó, que compleixen fidelment el mandat de llurs electors. En lloc d'aquests escarfalls, més positiu que tots aquests esgarrips, que no conduïen enlloc, voldríem veure com aixeca bandera enfront d'aquest partit de banquers, monopòlis i acaparadors, un altre partit d'obres. Contra uns interessos, uns altres interessos; contra una classe, una altra classe. Postivisme? Materialisme? Potser sí. Però hem de començar a convèncer-nos que amb l'irisme, amb esgarrips de fulló, amb romanticismes tuitis i amb sentimentalismes, no fem res més que dividir el front obrer en benefici

d'aquesta altres fronts que, com el projectat partit "centrista" del senyor Cambó, existeixen i fan feina encara que en el terreny polític no passin moltes vegades de simples projectes. Mentre no ens convenim que "tots" els partits de dreta són partits de classe, d'una mateixa classe, vagin o no units —a el terreny polític, i no comparem aquest panorama amb el conseqüentisme que hom imprimeix o vol imprimir a considerables sectors d'esquerra, no podem anar gaire lluny. Potrem, evidentment, aconseguir algunes victòries esclatants en el terreny polític, però aquestes victòries de bon poca cosa servirán en el terreny econòmic i resultaran, per tant, efímeres si no són aconseguides damunt la mateixa base que sosté, ha sostingut i sostindrà les dretes: l'esperit de classe, imperatiu de l'hora actual.

El projecte del senyor Cambó pot reeixir o pot tornar a fracassar que ens formi o no aquest partit "centrista" té, però, una importància relativa. Amb partit "centrista" i sense partit "centrista" les dretes compten amb els mateixos elements bàsics, amb la mateixa força. Aquesta alta banca, aquests monopòlis, aquests importantíssims interessos econòmics d'una classe determinada, seran igualment, aferrissadament, defensats per les dretes, espanyoles o catalanes, reunides en un partit o escampades en cinc. Seran igualment defensats perquè són la raó de l'existència d'aquestes dretes que transigraran en qüestions romàntiques però mai en qüestions d'interessos.

I això és el que les esquerres, en aquestes hores transcendents no han d'oblidar ni poden oblidar si realment —com nosaltres creiem— volen defensar els drets de la classe obrera que els dona els vots.

Els nostres Grups Escolars els inauguren els gestors governatius

per F. ROSSELL i MONCANER

Els gestors municipals que mangonegen l'Ajuntament actual de Barcelona, fan tots els possibles per a lluir-se davant del poble amb inauguracions pomposes dels Grups Escolars amb els quals llur tasca res no hi té a veure. Tant el Grup Escolar del Casal del Marí com el denominat "Duran i Bas" de les Corts —com abans el Grup Collasso i Gil i tot— són obra de les Esquerres catalanes, i obres portades a terme amb la oposició ferma dels homes de la Lliga molt principalment, aquesta gent de bé de l'autonomia i de la llibertat,

per a l'atemptat a l'autonomia i a la llibertat que resultin.

Anem per parts. La Casa del Marí ja va ésser indicada per a Grup Escolar quan el primer govern municipal de la República ja fou visitada pel President de Cultura senyor Ventalló, ja s'iniciaren les gestions per rehabilitar-la. Llavors, per l'oposició de la Lliga i dels radicals, uns i altres els únics polítics amb patent neta de moral pública, no fou possible portar a terme el projecte.

Quan prengué possessió l'Ajuntament popular, el primer de Catalunya, la tasca primordial que s'empenygué fou la de donar solució a l'urgentíssim problema dels infants sense escola. La Barcelona és una de les ciutats més abandonades en l'ordre d'ensenyament, i es pensà tot seguit a atacar aquesta falla vergonyosa. El dia de la Festa Major de l'any passat, se celebrava ja al Casal del Marí la festa de presa de possessió del local, assistint-hi una gran gentada plena d'entusiasme i presidint l'acte en nom de l'Ajuntament de Barcelona, el meu estimat amic Hilari Salvador i jo. Després, els fets d'octubre, i al cap d'un any, d'un any, els gestors governatius inauguraren aquella escola enmig d'una fredor enorme i amb la sala buida, en absolut, de poble.

Però el nostre pla no acabava amb el Grup Escolar del Casal del Marí, ja que per la seva poca capacitat té una importància petita. Nosaltres anàvem a fer, de moment, un assaig d'ensenyament intensiu igual com s'ha fet a Rússia i anteriorment a Sèrbia, per a donar ensenyament al major nombre possible d'infants amb pocs locals disponibles. Anàvem a designar dos equips de professors que haurien d'actuar amb dos grups diferents d'alumnes. Un equip hauria donat les seves classes de vuit a dotze

del matí; l'altre equip de professors hauria treballat de dues a sis de la tarda. Un i altre amb totes les garanties pedagògiques, i d'aquesta manera, i amb un pla ben meditat d'ensenyament, en un mateix local s'hauria donat instrucció al doble d'alumnes que avui hi acudiran.

Era un assaig, si més no, interessantíssim per ésser la primera vegada que s'intentava al nostre país i amb el qual confiàvem molt.

Però això no resol·lia tampoc el problema de l'ensenyament a la simpatitzant barriada de la Barceloneta. El nostre pla de solució era totalitari. Teníem previst convertir l'ex-caserna militar de San Fernando del carrer de la Maquinista, en Grup Escolar. Fet això, el problema quedava totalment resolt en aquella barriada. Quan ens trasgueren entre batonetes de l'Ajuntament s'estaven fent els estudis de les obres a realitzar a l'ex-caserna de referència per a convertir-la en Grup Escolar i es tenien els diners del llegat Bruguera a aplicar exclusivament per a finalitats públiques de la Barceloneta, amb els quals s'haurien cobert amb escreix totes les despeses d'adaptació de l'edifici.

Parlem del Grup Escolar de les Corts denominat "Duran i Bas". Aquest grup escolar està instal·lat en la magnífica torre Cuyàs, dita Can Gasparó que afronta amb el camp del F. C. Barcelona. El propietari d'aquest palau estava en descobert amb l'Ajuntament de Barcelona per una suma fabulosa pels impostos de plusvàlua i inquilinat. L'Agència Executiva ho anava a embargar i l'execució era imminent. El propietari oferí una solució: que l'Ajuntament adquirís la finca prèvia peritació, i la diferència entre el valor que se li assignés l'import del deute del propietari a l'erari municipal, el pagués l'Ajuntament en determinats terminis.

El primer Ajuntament de la República acceptà, en principi, l'oferta. Es feu la valoració de la finca pels tècnics de la Casa. La diferència a pagar per l'Ajuntament no era gaire important. El propietari acceptava la valoració i els terminis de la suma a pagar que li proposava l'Ajuntament. L'afar prengué estat legal o oficial. La Comissió de Cultura ho aprovà. Però la Comissió de Finances es topà amb la resistència dels dos regidors radicals, els quals, davant del propietari, allegaven cada un d'ells vint-i-cinc mil raons positives per a aprovar l'afar. El carro va encallar-se. Com que tots són trumfos, va decidir-se prescindir dels radicals. Llavors, un altre lerrouxista allegava que era imprescindible que l'afar, per manament de la llei de 1892 passés per la Comissió d'Exemplar, i l'home argumentava més fort: les seves raons eren trenta mil. Nou encallament.

L'amic Ventalló, president de la Comissió de Cultura, no volia sortir de l'Ajuntament sense haver resolt aquest afar; va el dictamen a la darrera sessió del primer Ajuntament de la República, i fou aleshores el "lloguer" Ferran de Segarra, avui gestor governatiu, que feu deixar so-

bre la taula el dictamen, quedant, així, sense aprovar.

Vingué el segon Ajuntament popular, i nosaltres, els consellers s'apropos, fèrem revivir l'afar. S'estudià novament i es va acceptar el primer projecte. Els radicals ja sabien que amb nosaltres no hi valien "raons"... històriques. I el dictamen anà al ple municipal. I el senyor Duran i Ventosa el feu quedar una vegada més sobre la taula, la qual cosa li valgué una forta repulsa de les entitats lligueres de Sants i de les Corts que clamaren indignats contra la campanya sorda que la gent de bé de la Lliga feia contra l'obra cultural de l'Ajuntament esquerrà. I a la sessió següent imposàvem la força numèrica dels nostres vots i l'Ajuntament acordava adquirir la finca Cuyàs i realitzar-hi immediatament les obres d'adaptació per convertir-la en Grup Escolar.

Com que la glòria és de l'Ajuntament popular, anem l'orgull de proclamar-ho als quatre vents perquè tothom ho sapiga.

Un altre dia parlarem del grup escolar a construir a Can Tunis.

Largo Caballero, novament a la presó

Sembla que demà tornarà a ingressar a la presó de Madrid l'exministre i diputat socialista senyor Largo Caballero.

Vetneu les llistes del cens!

Per la Secretaria general de l'Esquerra Republicana de Catalunya han estat dictades les instruccions següents per a la rectificació del Cens electoral:

Del dia 25 del corrent mes de novembre al 20 del proper desembre estarà obert el període de rectificació del Cens Electoral. Són molts els qui tenint dret a votar no estan inclosos en el Cens. Cal, doncs, preocupar-se des d'ara de corregir les deficiències preparant les instàncies d'inclusió o rectificació que hagin de cursar-se en l'esmentat període. Amb aquesta finalitat, i per a coneixement dels afiliats i simpatitzants d'Esquerra Republicana de Catalunya, es fan públiques les següents instruccions:

Primer. Durant el període de rectificació del Cens Electoral, tots els electors podran reclamar contra incusions, exclusions o qualsevol altre error, encara que no els afecti personalment. Han de tenir particular interès a fer les reclamacions que els afecten.

a) Els qui tenin dret a figurar en el Cens no hi hagin adquirit o adquireixin dret de votar per arribar a l'edat de 23 anys.

c) Els qui figurin en el Cens, però amb algun error que és convenient rectificar.

Segon. Tenen dret a figurar en el Cens electoral tots els homes o dones que tinguin 23 o més anys, i que hagin adquirit o adquireixin dret de votar per arribar a l'edat de 23 anys.

c) Els qui figurin en el Cens, però amb algun error que és convenient rectificar.

Segon. Tenen dret a figurar en el Cens electoral tots els homes o dones que tinguin 23 o més anys, i que hagin adquirit o adquireixin dret de votar per arribar a l'edat de 23 anys.

Segon. Tenen dret a figurar en el Cens electoral tots els homes o dones que tinguin 23 o més anys, i que hagin adquirit o adquireixin dret de votar per arribar a l'edat de 23 anys.

Segon. Tenen dret a figurar en el Cens electoral tots els homes o dones que tinguin 23 o més anys, i que hagin adquirit o adquireixin dret de votar per arribar a l'edat de 23 anys.

13 milions comprant automòbils

"La Libertad" escriu:

"El país sient una curiositat extraordinària per conèixer els mitjans de que se han venut certes seors per a variar, a la nitche a la mañana, en aquells moments. Com a un feiet que hui aye de un sueldo modesto puede pedir hoy permiso para construir grandes edificios por cuenta propia; como otro, que ayer no tenía cinco duros, dispone de autos espléndidos, lleva vida fastuosa y gasta muchos millones de pesetas por mes; como aquel otro puede gastar en un día más de lo que antes gastaba en cinco semanas.

El pueblo tiene derecho a dudar de muchas cosas. Tiene derecho, sobre todo, si recorda, por ejemplo, casos como el de la compra de automóviles oficiales.

Hace tiempo denunciábamos en nuestras columnas que en el año 1934 se habían comprado automóviles oficiales por valor de 13 millones de pesetas, SIN CONCURSO NI PUBLICIDAD de ningún género. Todo el mundo sabe que en el comercio de automóviles hay comisiones y corraetes de un tanto por ciento muy elevado. Las comisiones de estos automóviles oficiales importaban muchos miles de duros. ¿Quién cobró estas comisiones? ¿Adónde fueron a parar esos miles de duros?

Casos como éste, de mucha mayor cuantía que éste, abundan extraordinariamente en los últimos tiempos. Y son ellos, todos ellos, los que

se encargarán de la seva tramitació.

Quart. Junt amb els fulls d'inclusió o de rectificació s'hauran de presentar els documents que justifiquin el dret dels electors. Aquests documents podran ésser qualsevol dels següents:

a) Per a les incusions dels qui no figurin al Cens tenint-hi dret: la certificació d'estar empadronat al Municipi, la cédula personal dels dos darrers anys, o cartilla militar signada dos anys a la mateixa residència.

b) Per als qui adquireixin dret d'elector en arribar a l'edat de 23 anys: la partida de naixement o la cartilla militar.

c) Per a les rectificacions d'errors: la cédula personal o qualsevol altre document que acrediti l'esmentat error.

Cinquè. Tots aquells qui vulguin consultar les llistes electorals vigents per tal de veure si hi són compresos, poden fer-ho a la Secretaria general del Partit, directament, o bé per mitjà dels Centres respectius, els quals cursaran a la Secretaria general les consultes que els facin els electors.

Sisè. Els qui desitgin que per part de la Secretaria general o dels Centres del Partit es comprovi si figuren en les llistes addicionals o de noves incusions que seran exposades al públic durant el període de rectificació del Cens, podran també deixar-ne nota a la Secretaria general o als Centres respectius, els quals s'encarregaran de fer les oportunes comprovacions, i tramitar —si no hi figuressin— les corresponents demandes d'inclusió o rectificació.

Advertiment als republicans

Fem avinent als republicans forans, sobretot als d'esquerra, que cal que els dies que durarà el termini per a comprovar les llistes del cens i rectificar-les s'espatin a comprovar si hi són i no els n'han tret.

Hom ha observat que les llistes d'alguns pobles arribades a la Secció d'Estadística vénen sensiblement disminuïdes en el nombre d'electors. D'alguns pobles que tenien, i tenen, 300 electors, per exemple, les llistes que han arribat, amb la signatura de l'alcald i el secretari, resulten que només en contenen 220. Hi ha hagut un descens de 80 electors.

hacen inaplazable una revisión escurpula de fortunas, para que el pueblo sepa, sin posibles dudas ni vacilaciones, quienes son los que deben ocupar un puesto en los presidios.

Com es castiga a França el tràfic d'influència

Per tràfic d'influència, a França l'ex-inspector de Policia Bonny ha estat condemnat a tres anys de presó.

L'afar Strauss

El jutge Bellon continua les seves diligències en l'afar Strauss per establir la responsabilitat dels que intervingueren en la concessió de les autoritzacions per a jugar a l'"estraperlo" valent-se d'una influència o dels càrrecs públics que ocupaven.

Diferència de tracte

Els diputats senyors Cases, Bolívar, Sefal y Royo Villanova, als quals acompanyaven diversos advocats, s'entrevistaven amb els caps de grups parlamentaris, per a exposar-los la situació anormal en què es troben més de tres mil presos, als quals corresponen els beneficis de l'amnistia votada per les Corts, i als quals no els ha arribat aquests beneficis, mentre va cutar-se, en canvi, a aplicar-los als generals Barrera, Anido, a Calvo Sotelo i a tots els monàrquics que havien fugit d'Espanya.

Cambó, Marañón, Alba, l'alta Banca i el monopoli d'alcohol.

Aquestes són les característiques pintoresques de la passada setmana política.

Tota plena de l'afany més desenfrenat que se li acaba de desenfrenar al senyor Cambó per fer un partit centrista que pugui salvar la República.

Salvar la República? El senyor Cambó?

Aquesta pregunta surt del cor esverat dels bons republicans, que recorden el que sol passar amb totes les coses infalliblement quan el senyor Cambó es posa de debò a salvar-les.

Ara, però, només es tracta, segons sembla, de salvar altres coses que convé anomenar amb el nom de la República. També el senyor Pich i Pon de la que es tractava d'un amaniobra contra la República.

Segons sembla, el senyor Cambó ja compta amb un capital de vuit milions de pessetes per anar a la propera campanya electoral.

Coincidint amb això, un redactor de La Voz, de Madrid, acaba de ressuscitar García Prieto, aquell que ens va quedar a deure el cadàver.

García Prieto diu que les eleccions encara són lluny. Sembla, però, que ens vol enredar.

Després ja un gran elogi de Sagasta i el compara amb Martínez Barrio. Afegeix grans elogis del senyor Alcalá Zamora, tot i recordant que les dues vegades que va ésser ministre de la Monarquia ho fou perquè ell l'en feu.

Aquell que ens va quedar a deure el cadàver acaba l'interviu dient que no vol posar noses al camí del règim que el poble va donar-se lliurement el 14 d'abril.

Al! Quina por que ens fan aquestes paraules tan nostrades en boques tan alienes!

Menifestant el senyor Chapaprieta continua abstrert en les restriccions i restringint-se ell mateix de manera inversemblant.

¿Oí que sembla que això del Govern Chapaprieta sona ja a record històric?

Mentre a Madrid el senyor Cambó treballa novament per una Espanya gran, act a Barcelona els de la CEDA enganzen cartells de propaganda amb les quatre barres de la bandera catalana.

Veurem si el senyor Cambó en tornar de treballar per l'Espanya gran troba una Catalunya massa petita.

El líder de la Lliga acaba de visitar l'encara president del Consell de ministres del Govern de Madrid, senyor Chapaprieta, per interessar-li que designi governador general de Catalunya tan aviat com pugui, puix que la demora (segons paraules textuais) "daña el prestigio de la Generalidad".

A remarcar que el senyor Cambó comença a passar ànsia pel "prestigio de la Generalidad" al cap d'un any, un mes i dos dies transcorreguts des del 6 d'octubre de 1934.

Renovación afirma que el partit radical és l'omelie de la República.

Pobret! No sabem que tingues un omelie amb dents...

L'ex-ministre de Finances senyor Lara ha dit als passadissos del Parlament de Madrid que a Barcelona uns Comitès radicals han celebrat diverses reunions per abandonar el partit i ingressar a Unió Republicana. Doncs bé: en intentar els reunits parlar d'aquest assumpte els ho va privar el delegat de l'autoritat.

El senyor Alonso i Alonso, governador general interí, ha dit textualment als periodistes: "El meu criteri és que poden fer-se tota mena de comentaris de política. No hi ha per què censurar-los ni impedir-los, sempre que no siguin insultants per a les autoritats. Tot ciutadà té dret a emetre la seva opinió, i més encara la premsa."

Diu que el senyor de Prat li ha dit que ja cerca pis per al seu ministeri de Justícia i Dret.

Justícia i Dret...

El mal és que potser a l'últim a sis dies vés a saber on seran el senyor Alonso i el senyor de Prat i tants d'altres senyors.

Com si no sabéssim que ja no hi ha res segur d'enguà que Cambó torna a fer política dinàmica.

El senyor Rubió i Tudurí ha estat autoritzat per a donar aquella conferència

Aquesta conferència versava sobre "Les causes i solució de la darrera crisi".

El senyor de Pablo ha dit, per cert, en un discurs pronunciat al Parlament de la República, a propòsit d'aquest tema de la conferència del senyor Rubió:

"En el breu espai de temps que porto de ministre he hagut d'acabar-me amb tres moments gravíssims, en els quals podia perillar l'ordre públic: l'intent de commemoració dels fets d'octubre, el darrer discurs del senyor Azana i la darrera crisi.

Ho demostra el fet de la darrera entrevista entre Maura i Gil Robles, a instància del primer, en requeriment d'unes garanties i satisfaccions que, almenys aparentment, sembla que no li han estat regatejades.

Aquesta boira, però, que emboïlla un assumpte sobre el conetement i l'explicació del qual té el poble absolutament tots els drets no s'acaba d'aclarir, encara que Gil Robles hagi dit: "Alrededor de mí se ha creado un ambiente enrarecido, diciendo: 'Gil Robles prepara un golpe de Estado.'" "Gil Robles prepara una dictadura militar." Los que propalan la especie son las izquierdas, que desean que las dechas se salgan de la legalidad."

NAQUERA

La Lliga i el joc

Aquests dies "La Veu" ve intentant desviar l'atenció dels seus lectors de l'afar Strauss en el qual els de la Lliga hi són participants per coalició amb els lerrouxistes, i tot és parlar d'altres afers de joc anteriors.

Té raó "La Veu de Catalunya". Hi ha aquell afer de joc que "L'Opinió" va denunciar i que el senyor Selves va deturar —puix que s'intentava fer-ho a la seva esquena i contravenint les ordres que tanta donades—, els protagonistes del qual eren els

quatre presidents d'altres tantes entitats aristocràtiques de Barcelona que ja ho tenien tot a punt per a jugar si no haguessen estat que governava l'Esquerra i l'Esquerra no estava per jocs.

El portaveu dels quatre presidents en les reunions que hi havia hagut per a restablir el joc a Barcelona, era el president d'un Circol d'una de les Rambles, que dona la coincidència que és diputat de la Lliga.

Ha fet be "La Veu" de recordar temps passats.

NOVA I GRAN URBANITZACIÓ A BARCELONA

Torre del Baró

Quaranta milions de pams quadrats de terreny rodejats de pins, els dividim en solars per a cases-xaletes a 10 cèntims pam. Signades les escriptures de 400 solars com a regal davant el notari Sr. Alcover, degut a les múltiples demandes, continuem a benefici del públic donant els solars com a regal a 10 cèntims pam. Lliure de despeses i amb el lliurament de plans i escriptures a l'acte.

DESPATX: CORTS CATALANES, 602, quart. Telèfon 21309

MOBLES PER A OFICINES
Agusti Altaba
C. TALLERS, 29 i 31-BARCELONA

PELAYO

BRACAFE

CARIOCA